

Salvia officinalis (Šalvěj lékařská)

synonyma: Oboskon cretica, Salvia chromatica, Salvia clusii, Salvia cretica, Salvia crispa, Salvia digyna, Salvia grandiflora, Salvia hispanica, Salvia minor, S. f. bracteata, S. f. brevipedicellata, S. f. multiverticillata, S. f. spicata, S. var. frankei, S. var. longiaristata, Salvia papillosa, Salvia tricolor

čeleď: Lamiaceae

oblasti: Alabama, Albánie, Alžírsko, Andalusie, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Connecticut, Černá Hora, Georgia, Idaho, Itálie, J Francie, Kalifornie, Katalánsko, Kentucky, Kosovo, Maine, Makedonie, Malá Asie (Anatolie), Maroko, Michigan, Německo, New York, Ohio, Ontario, Oregon, Pennsylvania, Quebec, Řecko, Rhode Island, S Španělsko, Slovinsko, Srbsko, Střední středozemí, Švýcarsko, Tennessee, Utah, Vermont, Virginie, Washington, Z Balkánský poloostrov, Západní Virginie

Roste ve Španělsku, Francii a na Balkánském poloostrově v podobě polokeře. Dorůstá výšky (20 -) 30 - 70 (i 80)cm. Stonky jsou vystoupavé nebo přímé, od báze dřevnatějící, zbytek je 4hranný a větve jsou v mládí ochlupené. Listy jsou křížmostojné, eliptické, zašpičatělé, v mládí s naředlým plstnatým povrchem, drobně vroubkované, svrasklé, dlouhé 2 - 8 (i 10)cm, báze klínovitá až zakulacená, spodní strana plstnatá, z části přezimují a řapíky dlouhé 1 - 5cm. Květenstvím je terminální lichoklas délky 10 - 15cm, tvoří jej (2 -) 4 - 8 (i 20)tičetné lichopřeslenů v řídkém klasu, spodní listeny přisedlé, vejčitékopinaté, menší lodyžních, horní listeny vejčité až prakticky kulaté a zašpičatělé, vlastní květy mají 2 listence, 3 - 6mm dlouhou stopku, kalich zvonkovitý, žláznatě tečkovaný, dlouhý (0,9 -) 1 - 1,4cm s 15ti žilkami, z 1/2 jej tvoří 2 pysky, spodní je hlubší, cípy kopinaté, špičaté, koruna je světlefialová až červenofialová (i bílá), dlouhá (1,5 -) 1,8 - 3,5cm, uvnitř ochlupená, horní pysk má 2 přímé laloky, spodní je delší, postranní jsou eliptické a střední je obvejčitý. Plodem je prakticky kulatá černá tvrdka průměru 3 - 3,5mm. Používá se pro dochucování jídel a jak napovídá český název, má léčivé účinky. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albiflora' - květy bílé
- 'Aurea' - listy žlutozelené
- 'Berggarten'/'Herrenhausen' - široký nízký větvený habitus; výška 60cm; listy široké, modrošedé, na spodní straně bílé; květy modré, chudší
- 'Compacta' - zakrslý habitus; výška do 20cm
- 'Creme de la Creme' - panašované okraje listů
- 'Crispa' - listy pestré, zkadeřené
- 'Dwarf' - zakrslý habitus
- 'Elephant Ear' - listy velké
- 'Extrakta' - zvýšený obsah silic
- subsp. gallica
- 'Grete Stolze' - listy špičaté, světlešedé; květy modrofialové
- 'Hexenmantel' - okraje listů bíle panašované
- 'Icterina'/'Aurea' - stálezelený až polostálezelený keř až polokeř; výška do 80cm; listy podlouhlé až kopinaté, šedozeleň až bledězelené nepravidelně béžově až světležlutě panašovanými okraji listů, aromatické
- 'Kew Gold' - listy žluté
- 'Latifolia' - listy až 2x delší než široké
- subsp. lavandulifolia - výška 15 - 90cm; listy jsou dlouhé 4 - 7,5cm, široké 1 - 2,2cm; květenství je 2 - 8mičetné, květy mají kalich velikosti 0,8 - 1,9cm a koruna má velikost 2,5 - 3,5cm
- 'Maxima' - listy velké
- 'Milleri' - listy červené a skvrnité
- 'Minima' - výška 30 - 50cm; listy husté, aromatické, šedozeleň; květy světle růžovofialové
- subsp. minor - listy dlouhé 2 - 6cm, široké 1 - 2cm; koruna dlouhá 2 - 2,5cm

- 'Oeschberg'
- subsp. officinalis (Šalvěj lékařská pravá)
- subsp. oxyodon
- 'Purpurascens' - výška i šířka 60cm; listy načervenalé; květy růžovofialovomodré; obsahuje nejvíce léčivých látek
- 'Rubriflora' - listy až 4x delší než široké; květy červené
- 'Salicifolia' - listy až 7x delší než široké
- 'Sturnina' - listy světlezelené
- 'Tenuior' - listy až 4x delší než široké; květy modré
- 'Tricolor' - polokeř; výška 50cm; listy šedozelené se skvrnami v barvě bílé, růžovofialové, růžové (i béžovožluté); květy růžovofialovomodré
- 'Woodcote' - výška 30 - 60cm; listy šedozelené, zeleno pestré

Potřebuje dostatek světla, chráněné místo, sušší propustnou půdu s menším množstvím živin. Na zimu ji můžete přikrýt chvojím.

Množíme většinou pro jednoduchost vegetativně dělením trsů, je ale možné vysévat semena.

<https://www.rostliny.net/>